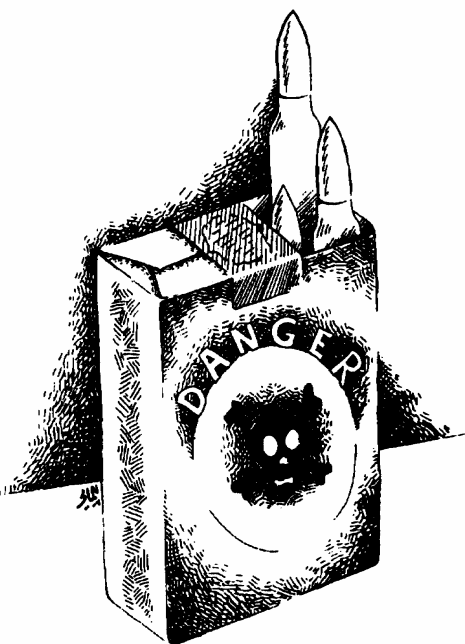

مصرف دخانیات و پیامدهای ناگوار آن

دکتر حسام الدین تفرشی

در روزگار کهن که اجداد سرخپوستان در بیابانها و دامنه‌های دست نخورده سرزمین غرب که بعدها به قاره آمریکا شهرت یافت، برگهای درشت و معطر توتون را به دندان می‌گزیدند و رخوت سکرآوری را تجربه می‌کردند، هرگز گمان نمی‌بردند که دود این نوبرانه شوم در سرتاسر کره خاکی ما دامن گستراند و سیگار بعنوان آلوده کننده محیط زیست به یک مشکل جهانی تبدیل شود.

میزان مصرف دخانیات در جهان

مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد اعلام کرد: مصرف دخانیات فاجعه‌ای برای بهداشت عمومی محسوب می‌شود و در سال منجر به مرگ ۲ میلیون انسان می‌گردد. بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی که بمناسبت روز جهانی مبارزه با دخانیات (۳۱ ماه مه مطابق با ۱۰ خرداد) تهیه شده است با ادامه روند فعلی در دهه‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ تعداد قربانیان به ۱۰

میلیون نفر در سال خواهد رسید که ۷۰ درصد آنها مربوط به کشورهای در حال توسعه خواهد بود. بعبارت دیگر در حال حاضر در هر ۱۰ ثانیه در جایی از دنیا دخانیات یک قربانی می‌گیرد و اگر روند مصرف سیگار به همین ترتیب ادامه یابد در ۳۰ تا ۴۰ سال آینده در هر ثانیه یک مرگ ناشی از استعمال دخانیات اتفاق خواهد افتاد. بر اساس آمار این سازمان اکنون یک میلیارد و صد میلیون سیگاری در دنیا وجود دارند و ۴۷ درصد

مردان و ۱۳ درصد زنان در سراسر جهان مصرف کننده دخانیات هستند. در کشورهای در حال توسعه ۴۷ درصد مردان و ۷ درصد زنان از دخانیات استفاده می‌کنند در حالی که در کشورهای توسعه یافته این رقم برای مردان ۴۲ درصد و برای زنان ۲۴ درصد است. آمار بیانگر این واقعیت است که ۲/۶ درصد از مرگ و میرها در جهان بواسطه استعمال دخانیات صورت می‌گیرد و تا سال ۲۰۲۰ این میزان به ۸/۹ درصد خواهد رسید. نهایتاً در ازای تولید هر هزار تن توتون ۱۰۰۰ نفر قربانی خواهند شد.

میزان مصرف دخانیات در ایران

در ایران سالانه حدود ۵۰ هزار نفر بدلیل ابتلا به بیماریهای حاصله از استعمال دخانیات جان می‌سپارند و متأسفانه حدود ۲۰ درصد از جمعیت کشورمان کم‌وبیش آلوده به مصرف دخانیات هستند. طبق برآورد کارشناسان، مصرف سیگار در ایران حدود ۴۰ میلیارد نخ در سال است که تنها ۱۰ میلیارد نخ آن تولید داخلی و ۳۰ میلیارد نخ دیگر به صورت قاچاق و در ازای خارج شدن مقادیر متنابهی ارز از کشور وارد می‌شود و به مصرف معتادان به سیگار می‌رسد. به گفته دکتر مرندی وزیر سابق بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، متأسفانه ۳۰ درصد از افراد بالای بیست سال کشور مبتلا به استعمال دخانیات هستند. وی افزود: آمار مبتلایان به انواع سرطان در کشور که بدلیل استعمال دخانیات پدید می‌آید روزانه ۵۵/۶ نفر است.

سیگار و آسیبهای جسمی و روانی

کشیدن سیگار و مصرف هر نوع دخانیات

یک اعتیاد است. فرد شروع‌کننده پس از مدت کوتاهی به نیکوتین و انواع مواد موجود در آن معتاد می‌گردد و این اعتیاد اگر سبب هیچ بیماری دیگری نشود خود یک بیماری است. دود سیگار حاوی ۴ هزار ماده مختلف است که اکثر آنها سمی هستند و زمینه مساعدی را برای ایجاد بیماریهای قلب و عروق، امراض ریوی و بویژه سرطانها (۹۷ درصد انواع سرطان ریه ناشی از استعمال دخانیات است) ایجاد می‌کنند. مصرف یک پاکت سیگار با ۳۰۰ بار قرار گرفتن در معرض اشعه رادیواکتیو برابر است و با مصرف دو نخ سیگار در فضای بسته، محل مزبور آلوده‌تر از بدترین نقاط تهران از نظر آلودگی هوا می‌شود. احتمال مبتلا شدن افراد سیگاری حامل ویروس ایدز به این بیماری، ۱۰ برابر افراد غیر سیگاری برآورد شده است. بر اساس گزارشی که از سوی موسسه مطالعات بیماریهای قلب و ریه لندن در مورد اثرات استعمال سیگار بر روی سلولهای سیستم دفاعی بدن منتشر شده است، مواد سمی تنباکو، سلولهای سیستم دفاعی بدن را از بین می‌برد و در نتیجه خطر ابتلا به ایدز در میان افراد سیگاری حامل ویروس این بیماری را که سیستم دفاعی بدنشان ضعیف است افزایش می‌دهد. در ضمن میزان اختلافات خلقی و اضطراب در افراد سیگاری شایع‌تر از کسانی است که هرگز سیگار نکشیده‌اند و یا آن را کنار گذاشته‌اند. آثار زیان آور جسمی سیگار بسیار گسترده‌تر از آن است که در این مجموعه ذکر گردد. علاقمندان برای اطلاعات بیشتر می‌توانند به ماهنامه دارویی رازی، شماره ۶ (تیر ۷۵) سال هفتم، صفحات ۶ تا ۳۱ مراجعه نمایند.

ارتباط دخانیات با انحرافات اجتماعی

به عقیده اغلب محققان کلید اکثر انحرافات اجتماعی دو چیز است: سیگار و الکل. ارتباط نزدیکی بین مصرف سیگار با انحرافات مختلف وجود دارد. در دانش آموزانی که سیگار مصرف می‌کنند احتمال مصرف الکل، برقراری روابط نامشروع، افت تحصیلی و مصرف مواد مخدر خیلی بیشتر است به نحوی که سیگار را دروازه این انحرافات می‌نامند. فقر نیز که سر منشأ اغلب انحرافات اجتماعی است توسط دخانیات تشدید می‌گردد چرا که مصرف دخانیات منابع قلیل خانواده‌های فقیر را از غذا و سایر ضروریات زندگی به سویی دیگر معطوف می‌سازد.

سیگار و زیانهای اقتصادی

یک مقدم مسئول در سازمان محیط زیست می‌گوید: در کنار زیانهای بهداشتی مصرف دخانیات زیانهای اقتصادی آن نیز مطرح است که برخی از آنها عبارتند از:

۱- از دست دادن زمینهای حاصل خیز برای کشت توتون و تنباکو بجای کشت مواد غذایی مورد لزوم گفتنی است که در سال ۱۳۱۵ حدود ۶ هزار هکتار از اراضی مرغوب و حاصل خیز کشورمان زیر کشت توتون و تنباکو بود. که این رقم پیوسته افزایش یافته و در سال ۱۳۷۵ به حدود ۳۰ هزار هکتار (در استانهای گیلان، مازندران، آذربایجان غربی، کرمانشاه و اصفهان) رسیده است.

۲- از بین بردن درختان و جنگلها برای استفاده از چوب در عمل آوردن توتون.

۳- وقوع آتش سوزیهای بزرگ در ساختمانهای مسکونی، کارگاهها، کارخانه‌ها، جنگلها و مزارع

که بر اثر ته سیگار نیم سوخته یا کبریت نیمه افروخته سیگارها رخ می‌دهد و بدینگونه ثروت ملی که متعلق به همه مردم یک کشور است طعمه آتش می‌شوند و زیانهای مالی و جانی متعددی به بار می‌آید. در سالهای ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ در تهران ۷۵۴۹ فقره آتش‌سوزی با کبریت و ۶۸۶ فقره حریق بوسیله سیگار گزارش شده است و حتی بد نیست بدانید که در سال ۱۳۷۵ علت آتش‌سوزی کارخانه سیگار سازی رشت نیز آتش سیگار بوده است.

۴- هزینه مخارج درمانی برای معالجه عوارض ناشی از مصرف سیگار و ضررهای اقتصادی ناشی از غیبت از سرکار و کم شدن راندمان کار و کارایی عمومی جامعه.

بنابراین روزانه در سراسر دنیا مبالغ بسیار هنگفتی صرف استعمال دخانیات که یک عادت مضر و بی‌فایده است می‌شود. در ایران هر روز ۲۰ میلیارد ریال صرف استعمال دخانیات می‌شود (سالی ۷۵۰ میلیارد تومان) و ۴۰ میلیارد ریال نیز به مصرف مداوای کسانی می‌رسد که بدلیل کشیدن سیگار مریض شده‌اند و در بیمارستانها بستری هستند که جمعاً رقم قابل توجه ۶۰ میلیارد ریال هزینه در روز را شامل می‌شود. از اینرو چنانچه جمعیت کشور را ۶۰ میلیون حساب کنیم روزانه یک هزار ریال از درآمد هر فرد ایرانی به هدر می‌رود و به عبارت دیگر هر ایرانی روزی ۱۰۰۰ ریال می‌پردازد تا اقلیتی سیگار بکشند. به دیگر سخن سالانه ۷۵۰ میلیارد تومان از درآمد مردم و مملکت به صورت سیگار دود می‌شود و ۲۰ درصد افراد کشور که سیگاری هستند. ضررهای مادی و معنوی هنگفتی را بر ۸۰ درصد جمعیت غیر

سیگاری کشور تحمیل می‌کنند و روزانه ۶۰ میلیارد ریال از ثروت ملی را آتش می‌زنند. سالانه حدود ۸۰۰ میلیون قوطی کبریت برای روشن کردن سیگار به مصرف می‌رسد و ضمناً کاغذی که در همین مدت برای ساختن سیگار بکار می‌رود با کاغذ مورد نیاز تولید ۴۵ میلیون جلد دفترچه ۶۰ برگی برابری دارد.

آیا تولید سیگار سودآور است؟

برخلاف تصور عده‌ای که معتقدند تولید سیگار برای دولت بسیار سودآور است و لااقل از این جنبه، تولید آن قابل توجیه و دفاع است در مقابل ۲۸۰ میلیارد ریال درآمد سالانه حاصل از آن بیش از ۲۹۰ میلیارد ریال صرف تولید سیگار و نیز مداوای بیماریهای ناشی از استعمال دخانیات می‌شود و از این رو تولید و توزیع سیگار نه تنها برای کشورمان سودآور نیست بلکه در واقع سالی ده میلیارد ریال ضرر می‌رساند.

تبلیغات دروغ و گمراه کننده

امروزه صاحبان صنایع دخانیات برای انحراف اذهان عمومی از زیانهای استعمال دخانیات به تبلیغات گوناگون متوسل می‌شوند. گاهی محصولات بنام سیگارهای معطر، ملایم، کم خطر و یا بی خطر به بازار عرضه می‌کنند و یا سیگارهای فیلتردار می‌سازند و یا اختراع «کاغذ سیگار بی خطر» را اعلام می‌کنند که دور از حقیقت است. زیرا هر نوع سیگار با هر نوع صافی (فیلتر) یا کاغذ خطرناک است. مضافاً به اینکه دود سیگارهای ملایم و معطر به علت مطبوع بودن عمیق‌تر به ریه‌ها فرو می‌رود و خطرناک‌تر

است. طبق بررسی‌ها و آزمایشهای دقیقی که از چندی پیش در پاریس انجام شده، دود کردن سیگارهای سبک فیلتردار به اندازه سیگارهای معمولی موجب سرطان می‌شود. این گونه سیگارها هر چند قطران خیلی کمی دارند اما بدلیل نفس کشیدنهای طولانی و عمیق‌تر، مواد سرطانزا بیش از پیش درون بافت ریه جای می‌گیرند.

از طرف دیگر شواهد بسیاری وجود دارد که تبلیغات دخانیات در دهه‌های اخیر اختصاصاً جوانان، نوجوانان و زنان را مورد هدف قرار داده‌اند. در این تبلیغات با مجلات، فیلمها و عکسهای مختلف مصرف دخانیات را با ماجراهای پر هیجان، جاذبه‌های جنسی، هوش و نبوغ، دلاوریها و حتی قهرمانیهای ورزشی! ارتباط می‌دهند. تمام این تبلیغات بر اساس اصول روان‌شناسی انجام می‌شود و اثر قوی بر کودکان، نوجوانان و جوانان دارد. این اقدامات توانسته است در دختران و زنان این باور را بوجود بیاورد که سیگار کشیدن نشانه استقلال و آزادی زن است. مثلاً شیرینی جات و شکلاتهایی به شکل سیگار و در همان بسته بندی به کودکان و دانش‌آموزان فروخته می‌شود. این روش آنقدر موثر است که در بعضی موارد حتی در سن پنج سالگی تجربه سیگار آغاز می‌گردد. اهمیت بازار سیگار برای شرکتهای چند ملیتی خارجی تا به آنجا است که سالانه ۵ میلیارد دلار هزینه تبلیغات می‌کنند تا مردم دنیا را تحت تأثیر این تبلیغات قرار دهند و آنها را سیگاری کنند. بعنوان مثال شش شرکت چند ملیتی تولید سیگار که اسرائیل غاصب هم در آنها سهم دارد، در پنج سال گذشته هر سال ۱۰ میلیارد دلار سود خالص

داشته‌اند و مبالغ هنگفتی را صرف تبلیغات کرده‌اند. به عنوان نمونه تنها در یک نوبت حدود ۴۰۰ میلیون ریال در استان خراسان در اختیار یک گروه تبلیغاتی قرار داده بودند تا صرف تبلیغ یک نوع سیگار خارجی بکنند. به عنوان نمونه تنها در یک خارجی بکنند. سیگار در جهان هر ۱۰ ثانیه یک نفر را می‌کشد و سالانه ۳ میلیون نفر را هلاک می‌سازد. هنوز هیچ ویروس یا باکتری نتوانسته است چنین مرگ و میر بالایی ایجاد کند. کارخانجات تولید سیگار به این واقعیت توجه نکرده و هر روز مواد جدیدی برای اعتیاد بیشتر به سیگارها می‌افزایند. برای مثال برای مرغوب ساختن توتون عملیات متعددی و از جمله اضافه کردن ادویه و مواد عطراگین صورت می‌گیرد و برای توتون پیپ در برخی کشورها برگها را در مشروبات الکلی می‌خوابانند. نمونه دیگر: تولید کنندگان سیگار «مارلبروکابوی» که تاکنون در جوامع و کشورهای غنی و پیشرفته هوا خواهان و مشتریان فراوان داشت به علت تشدید مبارزات ضد سیگار در این کشورها، به کشورهای فقیر و تهی دست آفریقایی روی آورده‌اند. در آفریقا با گروه وسیع سیگاریها و فزونی نسل جوان متمایل به سیگار کشیدن، هیچگونه مبارزه‌ای با سیگار نمی‌شود و در برخی کشورهای قاره سیاه حتی به سیگاریهایی که روزی یک پاکت بیشتر سیگار بکشند جوایز نقدی نیز داده می‌شود. در ایالات متحده این سیگار (مارلبروکابوی) و سیگار (کَمیل) که تصویر یک شتر روی پاکتش چاپ شده از جمله انواع مخاطره‌آمیز سیگارها قلمداد شده‌اند.

استعمال دخانیات در مجامع عمومی تجاوز آشکار به حقوق دیگران

تازه‌ترین تحقیقات علمی نشان داده است حتی افرادی که در عمر خویش لب به سیگار نزده‌اند مقادیر متفاوتی از سم نیکوتین در خون خود دارند. این تحقیقات که در دانشگاه آتلانتا آمریکا بر روی ۸۰۰ تن از افراد غیر سیگاری ۴ تا ۹۱ ساله انجام شده است نشان می‌دهد دود سیگار دارای اثر سوء بسیار زیادی بر روی افراد غیر سیگاری مجاور اشخاص سیگاری است و احتمال ابتلا به انواع بیماریهای تنفسی و از جمله سرطان ریه را افزایش می‌دهد. طبق تحقیقات به عمل آمده، نیکوتین سم خطرناکی است که ۶۰ میلی گرم آن شخص بالغ و ۱۰ میلی گرم آن یک کودک را می‌کشد. در هر سیگار ۱۰ میلی گرم از این سم وجود دارد که موقع کشیدن نیم تا یک میلی گرم آن جذب بدن می‌شود و بقیه یا می‌سوزد یا در هوا پخش می‌شود. پژوهشهایی که در آمریکا از سال ۱۹۸۲ تا سال ۱۹۹۲ صورت گرفته نشان می‌دهد که غیر سیگاریهایی که بطور دائم در معرض دود سیگار قرار داشته‌اند، خطر بیماریهای قلبی (از جمله سکته قلبی) و مرگ در آنها به ۲ برابر افزایش می‌یابد. به گفته دکتر مرنیدی بچه‌ها خطر پذیرترین افراد از دود سیگار هستند و در این میان زنان سیگاری نقش مهمی در ابتلای کودکان به انواع بیماریها را دارند که مرده زدایی، نقص عضو، سقط جنین و عوارض دیگری که بعد از تولد متوجه او می‌شود از جمله این بیماریهاست. مطالعات اپیدمیولوژیک نشان داده است کودکانی که در خانواده‌های سیگاری زندگی می‌کنند امکان بیشتری برای ابتلا به بیماریهایی مانند سرماخوردگی، عفونتهای

گوش و حلق و بینی، سرفه‌های مزمن، آسم، افزایش ضربان قلب و اختلالات تنفسی دارند. اثرات تخریبی دود سیگار در ریه بقدری است که اگر این اثرات به جای ریه در سطح پوست ظاهر می‌شد دیگر هیچ فردی سیگار نمی‌کشید.

مرگ ناشی از استعمال دخانیات تنها متوجه افراد سیگاری نمی‌شود. بلکه آن دسته از غیر سیگاریها نیز که با سیگاریها برخورد دارند در معرض خطر مرگ قرار دارند. بعبارت دیگر دود دست دوم سیگار نیز آدم را می‌کشد. در کشورهای آمریکا و شوروی سابق سالانه ۴۶۰ و ۴۷۰ هزار نفر غیر سیگاری بدلیل استنشاق دود دست دوم سیگار نه تنها بیمار بلکه کشته می‌شوند. این امر نشان می‌دهد که دامنه‌های زیانهای مصرف دخانیات بسیار وسیع‌تر از حدود تصور ما می‌باشد.

طبق تحقیقاتی که در دنیا بعمل آمده تاکنون ۱۴۵۰ ضرر ناشی از مصرف سیگار مشخص شده است. با توجه به نتایج تحقیقاتی که به برخی از آنها در بالا اشاره گردید و در حالی که ثابت شده است ۵ تا ۱۴ سال از عمر سیگاریها کوتاه می‌شود، آیا این عمل خودکشی نیست؟

«گذشته از آسیبهای جسمانی فردی این موضوع را می‌توان از نظر حقوقی و قانونی در سطح خانواده و جامعه نیز مطرح نمود. بدین معنی که آیا از نظر حقوقی و قانونی یک مادر اجازه دارد با اعتیاد به سیگار زمینه مرده زدایی، نقص عضو یا سقط را برای جنین خود فراهم آورد؟ آیا یک فرد از این حق برخوردار است که با استعمال دخانیات در خانه زمینه بروز بیماریهای تنفسی را برای کودک و افزایش خطر بیماریهای قلبی و مرگ را مثلاً برای یکی از والدین

خود فراهم سازد؟ با توجه به موارد مرگی که در اثر استنشاق دود سیگار در افراد غیر سیگاری گزارش شده است آیا کشیدن سیگار در مکانهای عمومی صحیح است؟

بنابر اصل قانونی بودن جرایم و مجازاتها که یکی از اصول ثابت شده حقوق در تمام کشورها است. هیچ کسی را نمی‌توان مجازات کرد مگر اینکه قبلاً آن فعل یا ترک فعل در قانون جرم شناخته شده و برای آن مجازات تعیین شده باشد. با توجه به اصل فوق و با توجه به آسیبهای جسمی‌ای (و حتی مرگ) که فرد سیگاری برای دیگران بوجود می‌آورد و بمنظور جلوگیری از تضییع حقوق غیر سیگاریها(که بدلیل نبودن قانون نمی‌توانند از حقوق خود دفاع کنند) پیشنهاد می‌شود این موضوع در مراجع ذیصلاح مورد بحث قرار گیرد. پیشنهاد دیگر برای مبارزه قانونی با سیگار و دخانیات این است که نیکوتین (عامل اصلی اعتیاد به سیگار) را در گروه ترکیبات مخدر و افیونی (مرفین و هروئین و...) قرار دهیم».

بطور خلاصه باید گفت استنشاق اجباری یا غیر اجباری دود سیگار حمله مستقیم به حقوق بهداشتی غیر سیگاریها است و کسی که سیگار می‌کشد حق ندارد دیگران را هم بیمار کند و تندرستی شان را بخطر بیندازد. در حال حاضر ۹۶ کشور در جهان(که در مذاهب مردمانشان حق الناس و رعایت حقوق دیگران مورد توجه قرار نگرفته است) استعمال دخانیات در مجامع عمومی را ممنوع کرده‌اند و برای متخلفان از این قانون مجازاتهایی تعیین کرده‌اند ولی ما با این که مسلمانیم و ضرر رساندن به خود و دیگران را صحیح نمی‌دانیم و نیز برای حق الناس اهمیت

ویژدای قابل هستیم هنوز برای ممنوع ساختن استعمال دخانیات در مجامع عمومی اقدامی نکرده‌ایم و جا دارد حداقل، قانون «ممنوعیت استعمال دخانیات در مجامع عمومی» را به تصویب برسانیم و اجرا کنیم.

روگردانی مردم جهان از سیگار

مردم جهان به این واقعیت پی برده‌اند که مصرف دخانیات زیان بخش بوده از این رو گروه‌های غیر دولتی و حتی دولتی در صدد هستند تا مصرف این مواد را که زندگی انسان، گیاهان و محیط زیست را به مخاطره انداخته است ممنوع کنند. طبق آماري که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منتشر شده است، به رغم افزایش تولید انواع مواد دخانی، گرایش به مصرف سیگار در دنیا به ویژه در کشورهای توسعه یافته روبه کاهش می‌باشد. بنابه اطلاعات موجود مصرف سیگار در کشورهای توسعه یافته کاهش پیدا کرده ولی در کشورهای درحال توسعه بشدت در حال افزایش است. در دهه اخیر مصرف سیگار در میان افراد بالغ آمریکایی و کانادایی بطور سریع در حال کاهش است اما در کشورهای شرقی و آسیای جنوب شرقی (هند و چین) در حال افزایش می‌باشد.

مدیر عامل شرکت دخانیات در این باره می‌گوید: واقعیت این است که نمی‌شود به یک باره به حذف دخانیات مبادرت ورزید، بلکه برای انجام این کار باید برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت را طراحی و به مورد اجرا گذاشت. وی گفت: از جمله کارهایی که می‌توان انجام داد این است که ضمن کوتاه کردن حجم و اندازه سیگار،

میزان مواد مضره در مواد اولیه سیگار از جمله نیکوتین را به حداقل رساند. خوشبختانه این کار در شرکت دخانیات آغاز شده است. از سوی دیگر با انجام کارهای فرهنگی - بهداشتی نظیر ارابه و چاپ پیامهای بهداشتی بر روی باند رول بسته‌های سیگار، افراد را به پیامهای منفی مصرف سیگار هوشمند می‌سازیم که برآوردها نشان از اثرگذاری چنین روشی دارد. ایشان می‌گویند: در صورت موفقیت در اجرای کاهش مصرف دخانیات، می‌توان به صدور مواد اولیه سیگار و حتی سیگارهای تولید شده به خارج از کشور مبادرت کرد و خوشبختانه چنین فعالیتی آغاز شده و به عنوان نمونه در سال گذشته از محل صادرات توتون و سیگار میلیونها دلار درآمد ارزی بدست آمد. به گفته ایشان بیشتر سیگارهایی که بطور قاچاق وارد کشور می‌شوند غیر استاندارد و مصرف آنها احتمال بروز و ابتلا به انواع بیماریها را افزایش می‌دهد.

در تأیید سخنان اخیر مدیر عامل محترم شرکت دخانیات به خبر زیر اشاره می‌کنیم: نیکوتین سیگارهایی که در کشور نیوزلند به فروش می‌رسد تا دو برابر نیکوتین سیگارهایی است که در آمریکا و انگلیس دود می‌شود. سیگارهای مورد مصرف سیگاریهای نیوزلندی عمدتاً توسط شرکتهای دخانیات آمریکا و انگلیس وارد آن کشور می‌شود. دفتر بهداشت عمومی نیوزیلند که این گزارش را منتشر کرد افزوده است: حتی سیگارهایی که به عنوان سیگار ملایم به نیوزیلند صادر می‌شود بیش از سیگارهای عادی و پرنیکوتین مصرف داخلی آمریکا نیکوتین دارد و از این لحاظ نفع پولی بیش از سلامت مردم مورد توجه تهیه کنندگان و

صادر کنندگان سیگار بوده است.

«پیرامون مبارزه با دخانیات، نکاتی در سخنان مدیر عامل محترم دخانیات جلب توجه می‌کند که به آنها اشاره می‌گردد:

۱- کوتاه کردن حجم و اندازه سیگار بدلیل نیاز روانی و اینکه فرد سیگاری باید میزان مشخصی از نیکوتین را به بدن خود برساند هیچ تأثیری ندارد زیرا فرد با افزایش تعداد سیگار آنرا جبران خواهد کرد.

۲- کاهش مواد مضر، و نیکوتین نیز همانطور که به آن اشاره شد بدلیل نفس کشیدنهای عمیق‌تر فرد سیگاری، تأثیر چندانی ندارد.» به گزارشی در این مورد توجه می‌کنیم: تحقیقات علمی نشان می‌دهد «آمونیم» که گفته می‌شود برای کاهش نیکوتین در سیگار بکار می‌رود، در اصل موجب افزایش زمینه اعتیاد می‌شود. محققین آمریکایی ثابت کرده‌اند که نیکوتین سیگار پس از ترکیب با آمونیم به صورت یک گاز سبک درآمده و بسیار راحت‌تر و سریعتر جذب سلسله اعصاب انسان می‌شود. کارخانه‌های سازنده سیگار ادعا می‌کنند که آمونیم را صرفاً برای کاهش درصد نیکوتین سیگار مورد استفاده قرار می‌دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که نیکوتین در سیگارهایی که دارای آمونیم هستند، ۱۰۰ بار بیشتر از سیگارهای بدون آمونیم به گاز تبدیل می‌شود و راحت‌تر جذب ریه می‌شود. محققان موسسه دانش و فن‌آوری «بیورتون» در ایالت «اورگون» تأکید دارند که سازندگان مواد مخدر نیز با همین روش و با بکارگیری آمونیم توانسته‌اند مواد مخدر مؤثرتری تولید کنند.

«۳- در قسمت تبلیغ بر روی بسته بندی سیگار، اگر چه عباراتی مانند «مصرف سیگار برای

تندرستی زیان‌آور است» و یا «برادر و خواهر گرامی: با اینکه سعی شده بهترین نوع سیگار را برای شما تهیه کنیم، بدانید برای سلامت شما مضر است، لاقل کم مصرف کنید». بر روی بسته بندی سیگارهای داخلی دیده می‌شود ولی این عبارت هم جلب توجه می‌کند: «ساخته شده از انواع توتونهای مرغوب و معطر» که خود یک عبارت تشویقی است.

۴- در مورد صادرات توتون و یا سیگار به خارج از کشور باید گفت که این کار با باورها و اعتقادات اسلامی ما منافات دارد. اگر یک ماده سبب بیماری و آسیب به ایرانیان می‌شود، آیا با فروش آن به کشورهای دیگر و بدست آوردن میلیونها دلار درآمد ارزی از سمیت و عوارض زیان‌بار آن کاسته می‌شود؟

۵- در مورد جمله آخر هم، علاوه بر سیگارهای غیر استاندارد، سیگارهای استاندارد! نیز آثار زیان‌بار خود را دارند.»

در آخر، این مقاله را با تذکری از حضرت امام(ره) به پایان می‌برم. ایشان در صفحه ۱۶۳ جلد ۲ رساله «تحریرالوسیله» متذکر شده‌اند: چیزی که مصرف یک بار یا دو بار آن مثلاً زیان‌آور نباشد ولی مداومت و تکرار مصرف آن و اعتیاد به آن زیان‌آور باشد، تکرار و ادامه مصرف آن حرام است.

* مطالبی که بین «.....» آمده است نظر شخصی نویسنده مقاله می‌باشد.

منابع:

■ به دلیل تعداد زیاد منابع، از ذکر آنها صرف نظر کرده و از خوانندگان محترم منابع می‌خواهیم که با دفتر مجله تماس بگیرند.